AIKA: 25.1.2019 klo 8.30-10.30
PAIKKA: Mediwest, Kokoustila 4 krs. (osoitteessa Koskenalantie 16)

Harri Jokiranta
~~Anneli Saarinen~~
~~Harri Lintala~~
Tiina Perä
Elisa Roimaa
Jaana Rasi
Elise Lepistö
Merja Latvala
~~Tytti Luoto~~
Johanna Lamminen
Sirpa Tuomela-Jaskari
Eija Liikamaa
Esko Kiviniitty
Päivi Rinne
~~Tuula Kostiainen~~
Marko Rossinen
Jarmo Vesa
Mervi Huttula
Anne-Mari Lahdensuo

Raili-Helena Kangasluoma
Elina Luoma
Katri Nikkola
Heidi Piirto

~~Tanja Penninkangas~~
~~Anne Alavillamo~~
~~Tarja Seppälä~~
~~Minna Zechner~~
~~Satu Ylinen~~
Jari Iso-Koivisto
~~Riitta Vatanen~~
~~Jouni Nummi~~
~~Teemu Puolijoki~~

Anne Saarijärvi (esitt.)
Noora Aarnio (siht.)

ASIAT:
1§ Kokouksen avaus
2§ Esityslistan hyväksyminen
3§ Pöytäkirjan tarkistaminen
4§ Alueellisen ohjausryhmän 2019-2020 kokoonpanon toteaminen ja järjestäytyminen
5§ SONet BOTNIAn tiedotusasiat
6§ Maakunnallinen Sote ICT –projekti -sosiaalihuollon kirjaaminen
7§ SONet BOTNIAn Etelä-Pohjanmaan toimintakertomus 2018- luonnos esittelyssä
8§ Ajankohtaista Sotessa
9§ Muut asiat - tiedotettavaa, tulevia tilaisuuksia ja koulutuksia
10§ Kokouksen päättäminen

1§ Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 8.35. Todettiin paikallaolijat. Anne Saarijärvi toimii vt. kehitysjohtajana ajalla 2.1.2019-30.6.2019. Noora Aarnio aloittaa SONet BOTNIAn kehittämissuunnittelijana 1.2.2019-30.6.2019.

2§ Esityslistan hyväksyminen

Esitys: Hyväksytään kokouskutsun asialista kokouksen esityslistaksi.
Käsittely: Hyväksytään kokouskutsun asialista kokouksen esityslistaksi.
Päätös: Merkitään tiedoksi.

3§ Pöytäkirjan tarkistaminen

Esitys: Valitaan pöytäkirjantarkastajat
Käsittely: Edellinen pöytäkirja todettiin sähköisesti tarkastetuksi. Tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi ehdotettiin ja valittiin.
Päätös: Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Sirpa Tuomela-Jaskari ja Mervi Huttula.

4§ Alueellisen ohjausryhmän 2019-2020 järjestäytyminen

Esitys: Todetaan ohjausryhmän uusi kokoonpano, tiedotetaan alueellisen ohjausryhmän toiminnasta ja toimintaperiaatteista. Valitaan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja alkavalle kaksivuotiskaudelle.
Käsittely: Kokouksessa esitettiin puheenjohtajaksi Harri Jokirantaa ja varapuheenjohtajaksi Sirpa Tuomela-Jaskaria.
Päätös: Harri Jokiranta toimii alueellisen ohjausryhmän puheenjohtajana ja Sirpa Tuomela-Jaskari varapuheenjohtajana kaudella 2019-2020.

5§ SONet BOTNIAn tiedotusasiat

Esitys: Vs. kehitysjohtaja Anne Saarijärvi tiedottaa osaamiskeskusten ajankohtaisasioista ja Etelä-Pohjanmaan tilanteesta.

Käsittely:
Sijaisuusjärjestelyt: YTL Anne Saarijärvi vs. kehitysjohtajana ajalla 1.1.-30.6.2019 ja YTM (erikoissosiaalityöntekijä) Noora Aarnio vs. kehittämissuunnittelijana 1.2.-30.6.2019

Rahoitus: STM on 22.1.2019 toimittanut kirjallisen päätöksen Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskuksen vuoden 2019 toimintaan myönnetystä valtionavustuksesta: 241 551 €, josta 22 125 € on tarkoitettu käytettäväksi erityisenä valtionavustuksena pohjoismaisten yhteistyöverkostojen luomiseksi kaikkien osaamiskeskusten käyttöön. Joululahjarahoja ei myönnetty. Pohjalaismaakuntien kunnilta pyydetty johtoryhmän päätöksen mukaisesti vuotta 2019 koskien kuntarahapäätökset 31.1.2019 mennessä. Helmikuun aikana sopimukset ja laskutus. Päätöksiä tullut jo kiitettävästi.

Maakunnittaiset toimintakertomukset ja vuoden 2018 toiminnan arviointi tulisi olla valmis 2/2019 mennessä. Toimintasuunnitelman tarkennetaan vuosille 2019-2020 sote-tilanteen selkiydyttyä.

Toiminta tulee sisältämään yhteisiä kehittämisfoorumeita ja työpajoja sekä tietoperustaisen toiminnan ja vaikuttavuuden edistämistä. SONet BOTNIA tulee koordinoimaan jo käynnistyneitä ja/tai uusia työ-ja kehittäjäryhmien mm. lapsiperhepalveluissa, aikuissosiaalityössä ja gerontologisessa sosiaalityössä
Liitteenä Anne Saarijärven diat.

6§ Sosiaalihuollon kirjaaminen maakunnallisessa Sote ICT –projektissa ja Kansa-koulu II:n kehittämistyössä

Esitys: Teemu Puolijoki EPSHP:sta on lähestynyt SONet BOTNIAa maakunnallisen Sote ICT-projektin sosiaalihuollon ryhmän nimissä erityisesti sosiaalihuollon kirjaamisen kehittämisen asioissa ja esittänyt mahdollisuutta esitellä ohjausryhmän kokouksessa sosiaalialan kirjaamisen projektin valmistelua. Johanna Kärkkäinen esittelee asiaa konsolidointiryhmän osalta ja Päivi Niiranen Kansa-koulu II-hankkeen kehittämistoiminnan näkökulmasta

Käsittely**:**
Johanna Kärkkäinen: Sosiaalihuoltoon tarvittaisiin suoritekäsikirja, jotta kirjaamisen käytännöt tulisivat yhdenmukaisemmiksi. Tietojen yhdistäminen talouden tietojen kanssa ei ole nykytilassa mahdollisia. Mutta tulevaisuudessa budjetoinnin pohjana toimivat suoritteet. Kehittämistyötä aiheessa jatketaan Sote-valmistelun osana ICT-työryhmässä, jota vetää Lape muutosagentti Eija Ala-Toppari-Peltola. Työryhmään kutsutaan ikäihmisten palveluiden, lapsiperhepalveluiden ja vammaispalveluiden edustajat. Työryhmässä perehdytään mm. käsitteiden yhdenmukaistamiseen, mikä edistää suoritteiden mitattavuutta. Työskentely linkittyy Kansakoulu-hankkeeseen. Ky Kaksineuvoisessa 2018 toteutettu vertailu sosiaalihuollon ja taloushallinnon tietojen kesken ja verrattuna tuleviin tietopaketteihin osoittivat, ettei sosiaalihuollon nykyinen järjestelmä anna riittäviä tietoja taloushallinnon käyttöön, suoritteita kerätään vain muutamista toiminnoista (esim. laitoshoitovuorokaudet lastensuojelussa), mutta sosiaalihuollon työ ei ole suoraan rinnastettavissa terveydenhuollon työhön. Suoritteiden luonne, kuvaavuus ja kattavuus on mietittävä käsikirjan avulla, jolloin niiden merkitys voidaan avata maakunnan työntekijöille

Käydyssä keskustelussa tuotiin esiin seuraavaa:
Tuotteistaminen on haaste, mutta on mahdollisuus hyödyntää jo tehtyä kehittämistyötä. Käsitteiden määrittely on avainasemassa. Asiakasohjaus on esimerkki käsitteestä, jonka yhteydessä tarkoitetaan eri asioita. Yksityisillä palveluntuottajilla suoriteperustaisuus on jo pitkällä ja näitä kokemuksia voisi hyödyntää. Lisäksi tuotiin esille, että nykytilan kartoitus olisi hyvä organisoida.

Päivi Niiranen: Päivi Niiranen Kansa-koulu II-hankkeesta kertoi sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittämisestä sekä Kansa-hankkeen etenemisestä, jonka osana Kansa-koulu II-hanketta toteutetaan.
Kansa-koulu II-hanke edistää sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain ja valtakunnallisen Kansa-hankkeen toimeenpanoa. Hankkeen tehtävänä on tukea Kansa-hankkeen tavoitetta mahdollistaa asiakastiedon saatavuus siellä, missä asiakastieto on tarpeen asiakkaan palvelun suunnittelemiseksi tai järjestämiseksi. Kehittämistyöllä pyritään tavoitetilaan, missä sosiaalihuollon asiakastietoa kirjattaessa koko Suomessa on yhtenäiset menettelytavat jolloin sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain vaatimukset ovat siirtyneet osaksi sosiaalipalvelujen arkea.

Kansa-koulu – hanke on kouluttanut Pohjalaismaakuntien alueella yhteensä lähes 200 kirjaamisvalmentajaa (myös ruotsinkielisiä) ja he ovat puolestaan kouluttaneet kirjaamisosaajia omissa organisaatioissaan. Kansa-koulu I-vaiheessa kirjaamisvalmennus kohdentui pääasiassa julkisen sektorin sosiaalialan työntekijöihin. Hankkeen II-vaiheessa kohderyhmät ovat laajentuneet mm. koulutusorganisaatioihin (yliopistot, AMK:t ja toisen asteen oppilaitokset), sosiaalialan esimiehiin, yksityiselle sektorille, tietojärjestelmien pääkäyttäjiin ja arkistovastaaviin. Kirjaamisvalmentajista on syntynyt 22 kirjaamisvalmentaja-verkostoa, joista 18 toimii maakunnallisesti. Jatkossa tavoitteena on saada pysyvät maakunnalliset sosiaalihuollon kirjaamisverkostot. Verkostoja hyödynnetään myös kansallisen kehittämistyön kanavina. Verkostojen yhteinen toimintasuunnitelma laaditaan yhteistyössä THL:n kanssa. THL:n tieto- ja toimintamääritysten asiantuntijaverkostoissa on maakunnallinen edustus palvelutehtävittäin valmennetuista kirjaamisvalmentajista.

Kunnissa toivotaan tukea nykytilan kartoituksen tekemiseen. Hankkeessa onkin kehitetty nykytilankartoituksen työkalu, joka on tarkoitettu sosiaalihuollon organisaatioiden käyttöön. https://www.socom.fi/2017/03/nykytilan-kartoituksen-tyokalu-ja-sen-tayttoohje-julkaistu/ Työkalun avulla on tarkoitus selvittää, mitä sosiaalihuollon asiakasasiakirjoja organisaatiossa nyt laaditaan. Tiedosta on hyötyä sosiaalihuollon organisaation valmistautuessa Kanta-palveluihin. Yhtenäiseen sosiaalihuollon asiakastiedonarkistoon (Kanta) liittyminen edellyttää mm. yhtenäisten asiakirjarakenteiden, tietomääritysten ja luokitusten käyttöönottoa. https://sosmeta.thl.fi/sosmeta-publish-ui
Parhaillaan kehitetään myös sosiaalihuollon tilastointia. Sosiaalihuollon tilastouudistus – THL:n Sosiaalihuollon rekisteri- Tietosisältöluonnos on julkaistu 2.1.2019.
https://thl.fi/documents/10531/3495298/Sosiaalihuollon+rekisteri_palautemateriaali.pdf/7e3bd103-2979-4522-a49e-9ffb0fd5e596 Liitteenä P. Niirasen diat.

Keskustelua: Muun muassa Etelä-Pohjanmaan sosiaalihuollon tietojärjestelmien konsolidoinnin projektiryhmän kokouksessa on esiin nostettu tarve laatia sosiaalihuollon suoritekäsikirja, koska sosiaalihuollosta ei ehkä koeta saatavan riittävästi tietoa ulos (kansalliset tilastot ja alueellinen tarve). Keskustellaan siitä, että alueellisen uudistuksen on hyvä kiinnittyä näihin kansallisiin kehyksiin, jotta ei tehdä päällekkäistä (turhaa) työtä.

Kirjaamiskoulutusten laajentuminen koulutusorganisaatioihin on ollut hyvä asia. Kirjaaminen on liitetty nyt sosionomi –koulutukseen entistä tarkemmaksi koulutuskokonaisuudeksi. Sosiaalisen kirjaaminen on tärkeä näkökulma.

Keskustellaan myös SONet BOTNIa mahdollisuuksista nykytilan kartoituksen tukemiseen.

Päätös: Merkitään esittely tiedoksi. SONet BOTNIA selvittää mahdollisuuden maakunnalliseen työkokouksen nykytilan kartoitusta varten tai muita keinoja toiminnan etenemisen tueksi.

7§ SONet BOTNIAn Etelä-Pohjanmaan toimintakertomus 2018- luonnos ja toiminnan arviointi

Esitys: Anne Saarijärvi esittelee toimintakertomuksen luonnosta, ohjausryhmä kommentoi tekstiä ja arvioi vuoden 2018 toiminnan sisältöä.

Käsittely: Yhteiset sisällölliset painopisteet toimintasuunnitelmassa vuosille 2018-2019:

- **Sosiaalialan käytännönläheinen substanssikehittäminen ja integroituvat palvelut** kunta-maakunta-yhteistyöalueilla ja valinnanvapauden mallissa Sosiaalisen esiin nostaminen ja vaikuttaminen sote-murroksessa
- **Sosiaalialan alueellisen tiedontuotannon vahvistaminen**: tutkimustietopohjan, sosiaalityön sekä muun sosiaalitieteellisen tutkimuksen vahvistaminen sote- ja maakuntauudistuksen tukena
- **Alueellisten tutkimuspohjaisten tiedontuotannon ja kestävän kehittämisen rakenteiden tukeminen**
- Sosiaalialan ja monialaisen **tiedonhallinnan ja tiedolla johtamisen** edistäminen
- **Pohjoismainen** erityistehtävä

Sekä hankkeissa toteutettavat sisällöt

- PRO SOS - Uudenlaista sosiaalityötä yhdessä rakentamassa (jatkuen 7/2019)
- Kansa-koulu II (jatkuen 12/2019)

Ohjausryhmässä ehdotettiin ja sovittiin, että jäsenet vievät toimintakoosteen 2018 (liite) tiedoksi myös taustaorganisaatioissaan, käyvät mahdollisuuksien mukaan myös yhteistä arvioivaa keskustelua ja palauttavat numeerisen arvioinnin takaisin SONet BOTNIAan sähköpostitse mielellään jo **1.2.2019.**

Tiedoksi jatkosta: maakunnittaiset kehittämissuunnittelijat laativat taulukkokoosteen pohjalta 1-3 sivun maakunnittaisen tekstin, arviointi tulee tähän liitteeksi ja kokonaisuus liitetään myöhemmin osaksi SONet BOTNIAn yhteistä toimintakertomusta. Koosteeseen on lisätty myös osaamiskeskusten hankkeiden PRO SOS ja Kansa-koulu II -toimintaa tiiviissä muodossa osaamiskeskuksen yhteisen työn näkökulmasta, mutta molemmat laativat myös erilliset toimintakertomuksensa. SONet BOTNIAssa on vielä 2018 kaudella toteutettu seuraavaa painopisteiden mukaista ylimaakunnallista työnjakoa: lastensuojelu (Tuula Mulju ja Anne Saarijärvi), vammaispalvelut (Tuula Mulju), ikäihmisten palvelut (Iiris Jurvansuu). Toiminnan 2018 kuvaukseen on lisätty hieman myös jo avauksia tulevalle toimintakaudelle, jonka osalta suunnitelmia täsmennetään johtoryhmän päätöksen mukaisesti alueellisissa ohjausryhmissä kevään 2019 aikana.

Harri Jokiranta toteaa, että osaamiskeskustoiminta on muuttunut vuosien saatossa: pitkään toimittiin hankkeiden valmistelijana, nyt enemmän valmisteluyhteistyössä muiden valmistelijoiden kanssa, myös toki yhä koordinoijana mm. valtakunnallisissa valmistekuissa sekä hankejohdossa ja viime vuosina esim. kehittämissuunnittelijan työpanosta on käytetty myös osahankkeissa, myös arvioinnissa. Osaamiskeskustyöskentelyn yhteydessä on keskusteltu, onko kyse edelleen kuntien yms. kehittämisen tukemisesta vai omasta kehittämistyöstä. Keskustelua tulisi käydä roolista jatkossa, myös Pohjoismainen erityistehtävän roolista ja määrittelystä sekä suhteesta osken rahoituspohjaan.

Päätös: Merkitään käsittely tiedoksi.

8§ Ajankohtaista Sotessa

Esitys: Harri Jokiranta tiedottaa alueellisen valmistelun ajankohtaisasioista sekä keskeisimmistä valtakunnallista ajankohtaissisällöistä.

Käsittely: Seuraavaan ohjausryhmän kokoukseen on tulossa näitä teemoja laajemmin. Pääpiirteinä valmistelun tilanteesta Jokiranta toteaa seuraavaa:

Tiedotuslinjat: STM tunnistaa kriittiset kohdat, mutta päätös viedään loppuun. Virallisten toimijoiden ulkopuolella olevat asiantuntijat tuovat esiin kriittisiä arvioita, jotka koskevat erityisesti säästötavoitteiden toteutumista.

Aikataulut: Soten toteutumisen kannalta 15.3.2019 on takalautapäivämäärä. Siihen mennessä lait tulee olla hyväksytty. (Takaraja voi siirtyä tästä jonkin verran, mikäli perinteistä vaalivapaata siirretään.) Valmistelussa on 3 lakipakettia: Maakuntienperustaminen, palveluiden tuottaminen ja valinnanvapaus. Näiden kaikkien tulee olla hyväksyttyjä. (alkuperäisen suunnitelman mukaisesti). Ensin perustuslakivaliokunta viimeistelee oman mietinnön ja 5.3 mennessä sosiaali- ja terveysvaliokunnan tulisi tehdä valmiiksi perustuslakivaliokunnan esittämät mahdolliset muutokset.

Keskusteluita SOTE:sta: 1. Kasvupalvelulaki: sisältölaki vai rakennelaki? 2. Notifikaation tekemättä jättäminen keskusteluttaa. Palveluiden tuottamiseen mahdolliset seuraukset. 3. 18 maakuntaa talousarvioiden mukaan ei tule toteutumaan. Osa maakunnista tulee tippumaan pois 1-2 vuoden päästä perustamisen jälkeen. 4. Paljon palveluita tarvitsevien asema valinnanvapauslain tullessa voimaan.

Alueellisesti edetään 2021 uuteen rakenteeseen, joka pitää sisällään liikelaitoksen rakenteen ja järjestämisen suunnitelman. YTA –alueelle (Erva) tulee olla tietyt rakenteet erityisen vaativien palveluiden järjestämiseen. TKKI –rakenteiden osalta suunnitelma on osin jäsentymätön, esimerkkinä OT-keskusten suhde TKKI-rakenteisiin. Kaikissa soten päätösvaihtoehdoissa on seuraukset myös Oske –toiminnalle. Joka tapauksessa maahan tulee rakennettavaksi TKKI: n ekosysteemi.

Jokiranta vinkkaa hyvän soten nykytila-analyysin: Helsingin sanomat 25.1.2019 Niko Vartiaisen artikkeli: https://www.hs.fi/politiikka/art-2000005976978.html

Päätös: Merkitään esittely tiedoksi.

9§ Muut asiat

Tiedotettavaa

- **TKI&O -esiselvitys**
  Sosiaalialan osaamiskeskus Pikassos Oy koordinoi YTA -alueellamme Pirkanmaan, Kanta-Hämeen ja Etelä-Pohjanmaan TKI&O -esiselvityksen valmistelua ja vastaa sen kokoamisesta. Esiselvityksessä kartoitetaan sosiaalialan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä osaamista. Selvityksen tavoitteena on tehdä alueen tekemistä ja osaamista tunnetuksi ja huomioitavaksi suunniteltaessa yhteistyöalueen TKI&O-yksikön rakennetta ja toimintaa, mutta myös sosiaali-ja terveydenhuollon yhteisiä TKI&O –sisältöjä suunniteltaessa. Työryhmässä on ollut kutsuttuina myös Etelä-Pohjanmaan toimijoita ja tuloksena on syntymässä helmikuussa selvitysraportti, johon alueen kuntien ja kuntayhtymien TKI&O kehittämistoimintaa vuosilta 2015-2018 vielä on mahdollista täydentää tammikuun aikana. Laaja kysely on välitetty SONet BOTNIAn toimesta marraskuussa 2018 EP:n sosiaali-ja perusturvajohtajille, mutta vastausprosentti on jäänyt pieneksi. Tahoja on lähestytty tammikuulla uudelleen SONet BOTNIAn ja EP:n sotekoordinaattorin toimesta, jotta Etelä-Pohjanmaan TKI&O -toiminnan kuvausta saataisiin täydennettyä oikeaan volyymiinsa.

- **Toimintakulttuuria muuttamaan –opas** valmistunut SeAMKin ja SONet BOTNIAn yhteisen Lape -osahankkeen lopputuotoksena http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-7109-99-1

Tulevia tilaisuuksia ja koulutuksia:

- Lapsi-ja perhepalvelujen kehittämistulosten oma kierrätyspäivä tulossa helmi-maaliskuulla
- VIP-verkoston (vaativan erityisen tuen ohjaus-ja palveluverkostojen) aluekierros 13.2.2019 Seinäjoki
- Lapsen edunvalvonnan koulutus jatkuu XAMKissa 2019 kahdella edunvalvojakoulutusta- keväällä Mikkelissä ja syksyllä Kouvolassa ks. lisää https://www.xamk.fi/avoimen-amkn-kurssit/lapsen-edunvalvojan-koulutus-3/

10§ Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.30.

Seuraavat kokoukset pidetään:
22.3.2019, klo 8.30-11 ja
13.5.2019, klo 13-15.30.